

POSTANOWIENIE

3 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 3 czerwca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa E. P. i I. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodze Podkarpackiemu i Skarbowi Państwa -
Prezydentowi Miasta Rzeszowa

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Rzeszowa

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z 13 lipca 2022 r., I ACa 119/22,

1. Odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. Kosztami postępowania kasacyjnego obciąża pozwanego,
pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi
sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze

publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta Rzeszowa, a zastępowanego Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 13 lipca 2022 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurystycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

Skarżący w skardze podniósł jako istotne zagadnienie prawne potrzebę rozstrzygnięcia i wyjaśnienia, „czy pod rządami ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm., dalej u.z.t.w.n.) i ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz.U. z 1985 r. Nr 22 poz. 99 ze zm., dalej: „u.g.g.w.n.”), według stanu prawnego do dnia 5 grudnia 1990 roku, samo niewykonywanie inwestycji będącej celem wywłaszczenia przez wykonawcę celu wywłaszczenia może stanowić samodzielną przesłankę stwierdzenia po stronie terenowego organu administracji państwowej zaniechania powiadomienia wywłaszczonej właścicielki o możliwości zwrotu nieruchomości?”

Należy dostrzec, że sformułowane zagadnienie prawne nie zawiera wskazania konkretnych przepisów prawa, których wykładni miałby dokonać Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym. Wskazanie tych przepisów jest niezbędnym elementem skargi powołującej się na przesłankę występowania istotnego zagadnienia prawnego. Nie jest bowiem rolą Sądu Najwyższego domyslanie się o jakie przepisy chodzi i konkludentne uzupełnianie w ten sposób skargi kasacyjnej.

Niezależnie od podniesionego uchybienia należy zauważyć, że sformułowane zagadnienie prawne sprowadza się wyłącznie do pytania o czysto incydentalnym i kazuistycznym charakterze, nie zawierając w sobie elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy – w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej – ogólnego stanowiska o uniwersalnym wymiarze. W konsekwencji, podniesiona kwestia z oczywistych względów nie może stanowić istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarga pozwanego nie może zostać przyjęta do rozpoznania również z tego powodu, że w sprawie nie występuje potrzeba wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, która – według pozwanego - sprowadza się do kwestii, „czy rozważając możliwość zastosowania art. 5 k.c. sąd obowiązany jest brać pod uwagę okoliczności dotyczące obu stron stosunku prawnego, czy też jest uprawniony do zastosowania konstrukcji nadużycia prawa bez dokonania oceny zachowania

uprawnionego z tytułu prawa podmiotowego, jedynie z uwzględnieniem sytuacji strony przeciwnej, która korzysta z dobrodziejstwa art. 5 k.c.?”

W tym zakresie należy wyjaśnić, że powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2020 r., V CSK 351/19, nie publ.).

Tymczasem skarżący w skardze powołał się na potrzebę wykładni art. 5 k.c. w zakresie dość oczywistych i niebudzących wątpliwości zasad stosowania art. 5 k.c. co do możliwości korzystania z dobrodziejstwa tego przepisu wyłącznie przez jedną czy też obie strony procesu. Powołana przez skarżącego okoliczność w oczywisty sposób nie spełnia zatem wymagań tej przesłanki przedsądu.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 z art. 108 § 1 i z art. 391 § 1 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[ms]

